

Saksliste

Enter any content that you want to repeat, including other content controls. You can also insert this control around table rows in order to repeat parts of a table.

Porteføljestyret for velferd og utdanning

Dato	Sted
09.06.2026	Forskningsrådets lokaler
10.00-15.30	Hassel 2. Lunsj 1200-1315 Forskningsrådets kantine

Sak PS-VELFERD 17/26	Godkjenning av sakslisten
Sak PS-VELFERD 18/26	Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 02/26
Sak PS-VELFERD 19/26	Spørsmål om habilitet (U.off. Offl. § 14)
Sak PS-VELFERD 20/26	Skriftlige orienteringer
Sak PS-VELFERD 21/26	Forskningsøkologien for utdanningssektoren: Porteføljestyreleder er invitert til debatt og ber om innspill (U.off. Offl. § 14)
Sak PS-VELFERD 22/26	Porteføljeanalyse 2025 – utkast (U.off. Offl. § 14)
Sak PS-VELFERD 23/26	Horisont Europa – orientering
Sak PS-VELFERD 24/26	Orientering om planlagte evalueringer av samfunnsvitenskap og humaniora
	LUNSJ
Sak PS-VELFERD 25/26	Muligheter for samarbeid med porteføljestyret for helse
Sak PS-VELFERD 26/26	Investeringsplan 2027-2029 (U.off. Offl. § 14)
Sak PS-VELFERD 27/26	Eventuelt
Sak PS-VELFERD 28/26	Godkjenning av møteprotokoll
	Evaluering av møtet

Porteføljestyret for velferd og utdanning, møte 2/26

Dato
3. mars 2026

Sted
Digitalt møte

Til stede

Oddrun Samdal (Leder), Anna-Sara Lind, Henrik Daae Zachrisson, Inger Dyrnes, Kjell Hugvik, Marit Lofnes Mellingen, Ole Marius Hylland, Rune Halvorsen, Simen Markussen, Tine Prøitz, Torberg Falch, Torjer A. Olsen og Trine Syvertsen

Observatører:

Lars-Tore Flåten (KUD), Tone Westlie (AID), Kari-Elisabeth Vambeseth Skogen (KD)Thea Ringstad (BFD)

Forfall

Ingen forfall til møtet.

**Til stede fra
Forskningsrådet**

Gunnlaug Daugstad, Siri H. Hollekim Haaland, Tor Lunde Larsen, Mette N. Smith, Miriam El Moussaoui, Anette Askedal (sak 10-14/26)

Sak PS-VELFERD 5/26

Vedtak:

Godkjenning av saklisten

Porteføljestyret godkjenner saklisten.

Sak PS-VELFERD 6/26

Orientering:

Godkjente møteprotokoller fra porteføljestyremøte 4/25 og 1/26

Porteføljestyret tar møteprotokollene til orientering.

Sak PS- VELFERD 7/26

Vedtak:

Spørsmål om habilitet

Ingen saker medfører inhabilitet i dette møtet

Sak PS- VELFERD 8/26

Orientering:

Skriftlige orienteringer

Saksgrunnlag:

- Sakspapir

Porteføljestyret tar skriftlige orienteringer om møteplan for 2026, endelig investeringsplan for 2026-2028, publisering av 2026-utlysninger og revisjon av Forskningsrådets strategi til etterretning.

Sak PS- VELFERD 9/26

Vedtak:

Rapportering for 2025 fra porteføljestyret for velferd og utdanning til Forskningsrådets styre (U.Offl § 14)

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer, vedlegg "Rapportering for 2025 fra porteføljestyret for velferd og utdanning til Forskningsrådets styre"

Porteføljestyret for velferd og utdanning har gitt innspill til og godkjent sin årsrapport for 2025 til Forskningsrådets styre.

Sak PS- VELFERD 10/26

Tildelingsbrev for 2026

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer med vedlegg:
 - AID tildelingsbrev 2026
 - BFD tildelingsbrev 2026
 - KD tildelingsbrev 2026

-
- KUD tildelingsbrev 2026

Orientering: Porteføljestyret tar orientering om tildelingsbrevene for 2026 til etterretning.

Sak PS- VELFERD 11/26 Forskningsrådets humaniorasatsing

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer

Orientering: Porteføljestyret tar orientering om Forskningsrådets humaniorasatsing til etterretning.

Sak PS- VELFERD 12/26 Muligheter for samarbeid med porteføljestyret for demokrati og global utvikling

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer

Drøfting: Saken ble utsatt til et senere møte.

Sak PS- VELFERD 13/26 Prosedyre for søknadsbehandling av søknader innsendt til frister i april og juni 2026

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer med vedlegg «Slik behandler Forskningsrådet søknadene»

Orientering: Porteføljestyret for velferd og utdanning tar administrasjonens orientering om ny karakterskala og søknadsbehandlingsprosess til etterretning.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar følgende prosedyre og prinsipper for søknadsbehandling i tildelingsmøtene:

1. Søknader med karakterer ≤ 2 på ett kriterium fra fagpanelet er ikke støtteverdige og avslås en bloc. Porteføljestyret gir fullmakt til administrasjonen i Forskningsrådet til å avslå ikke-støtteverdige søknader.
2. En bloc-vedtak knyttet til tildeling: Prosjektsøknader med svært høy kvalitet, som oppfyller utlysningenes krav og som svarer svært godt på prioriteringer og føringer, kan vedtas tildelt en bloc. I utlysninger med liten økonomisk ramme – dvs. få prosjekter kan tildeles midler – kan dette trinnet utgå.
3. Tildeling etter diskusjon i porteføljestyret: Forslag til tildeling til støtteverdige søknader som svarer godt på utlysningenes prioriteringer og føringer og som er satt sammen med ulik profil ut fra porteføljehensyn.
4. Øvrige søknader avslås: Dette er blant annet søknader som ikke ligger i en bloc-innstillingene eller i forslag som ikke blir innvilget.

Sak PS- VELFERD 14/26 Investeringsplan 2027-2029

(U.Offl § 14)

Saksgrunnlag:

- Sakspapirer med vedlegg
 - [Porteføljeplan for velferd og utdanning 2025-](#) (lenke)
 - [Investeringsplan for 2026-2028](#) (lenke)
 - Oversikt over utlysninger og tildelte prosjekter i velferd og utdanning (2024-)

Drøfting: Porteføljestyret for velferd og utdanning skal utarbeide en investeringsplan for 2027-2029.

Porteføljestyret ber administrasjonen utarbeide et utkast til investeringsplan for 2027-2029, med utgangspunkt i saksfremlegget og porteføljestyrets diskusjon i møtet.

Utkast til investeringsplanen for 2027-2029 legges frem på møte 03/26 og ferdigstilles i møte 04/26.

Sak PS- VELFERD 15/26 **Eventuelt**

Sak PS- VELFERD 16/26 **Godkjenning av møteprotokollen**

Vedtak: Porteføljestyret godkjenner møteprotokollen.

Sak PS-VELFERD 20/26

Orienteringer

Sak PS-VELFERD 20/26

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for velferd og utdanning	Tarjei Nødtvedt Malme	Kari Tonhild Aune	1. Forskningsrådets reviderte strategi
Fra			
Områdedirektør Eva Falleth			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar skriftlige orienteringer om møteplan for 2026, Forskningsrådets reviderte strategi, Samfunnsoppdraget – «Ingen barn og unge utenfor!» til orientering

Kort bakgrunn Orienteringer er en fast sak på porteføljestyremøtene.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Porteføljestyret blir skriftlig informert om relevante saker. Det kan gis muntlige utdypninger og muligheter for innspill under enkelte av sakene ved behov.

Hovedpunkter

Møteplan 2026
Følgende datoer er bestemt basert på porteføljestyrets tilgjengelighet:

- 24. september, kl. 10.00-16.00 i Forskningsrådet
- 24. november, kl. 10.00-16.00 digitalt møte
- 16. desember kl 10.00-1600 digitalt møte

Vi kommer tilbake til om vi beholder begge de sistnevnte datoene 24. november og 16. desember, eller om det holder med ett av møtene. Møtedatoer for våren og avklaringer knyttet til porteføljestyrets tilgjengelighet, vil sendes ut så snart vi har alternativene klare.

Forskningsrådets strategi er revidert

Forskningsrådets styre vedtok en revidert strategi på møtet 23. april. Endringer i omgivelsene og utfordringsbildet har gjort det nødvendig å gjennomgå strategien med sikte på justeringer. I den reviderte strategien er de eksisterende målområdene videreført, og er i tråd med de fem målene for Forskningsrådet som er fastsatt av regjeringen gjennom mål- og resultatstyringssystemet (MRS) og Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Samtidig tydeliggjør de nye prioriteringene hvilke endringer Forskningsrådet skal gjennomføre fremover for å sikre at det norske forsknings- og innovasjonssystemet er godt rustet for den nye virkeligheten.

Administrasjonen skal nå utarbeide en strategisk handlingsplan som konkretiserer hvordan prioriteringene i strategien skal følges opp. Handlingsplanen skal ferdigstilles i september. Den reviderte strategien og handlingsplanen legges til grunn i utformingen av investeringsplanene framover. Vedlagt følger strategien.

Samfunnsoppdraget – «Ingen barn og unge utenfor!»

Samfunnsoppdraget «Ingen barn og unge utenfor!» er et langsiktig, tverrsektorielt samarbeid med mål om å redusere utenforskap blant barn og unge. Arbeidet er organisert gjennom et nasjonalt partnerskap med ansvar for strategisk retning, og en innsatsgruppe med operativt ansvar. Partnerskapet rapporterer til en departementsgruppe.

Forskningsrådet er vertskap for innsatsgruppa, som for tiden består av to ansatte på fulltid i Forskningsrådet og representanter fra sentrale direktorater og KS, med forankring mot departementene. Gruppen arbeider i grensesnittet mellom forskning, forvaltning og praksis, med særlig vekt på å bidra til bedre samordning på tvers av sektorer og nivåer.

Arbeidet i innsatsgruppen våren 2026 har i hovedsak vært rettet mot mobilisering og etablering av felles forståelse av utfordringsbildet, roller og arbeidsform, og gjennomføring av et møte i partnerskapet. Endelig mandat for samfunnsoppdraget ble fastsatt 16. mars 2026. Innsatsgruppa har gjennomført et omfattende mobiliseringsarbeid, med et stort antall møter, innlegg og verksteder, og etablert dialog med departementer, direktorater, kommunesektor, forskningsmiljøer og sivilsamfunn. Inkludert i dette er et medvirkningsverksted med 117 deltakere fysisk på Lysaker 18. mars, med mål om å utvikle en rigg for barn og unges medvirkning i samfunnsoppdraget.

Det første arbeidsmøtet i partnerskapet ble avholdt 5. mai 2026. Møtet hadde som formål å etablere en felles forståelse av samfunnsoppdragets mål, roller og forventninger, og ga grunnlag for videre arbeid med retning og prioriteringer. I møtet ble det uttrykt støtte til ambisjonsnivået og behovet for bedre samordning, samtidig som det ble pekt på behov for videre avklaringer av roller, prioriteringer og beslutningsprosesser.

Sommeren 2026 går arbeidet inn i en fase der videre utvikling av retning og prioriteringer vil skje i dialog mellom innsatsgruppa og partnerskapet, samtidig som arbeidet med mobilisering og kunnskapsutvikling videreføres.

Forskningsrådets strategi

Innledning

Samfunnsutviklingen preges av raske endringer og økt usikkerhet. Den regelbaserte internasjonale orden svekkes og det globale landskapet splittes opp. Det skjer en maktforskyvning mot autoritære styresett, og demokratiet og grunnleggende verdier er truet i mange land. Sikkerhet har på kort tid blitt en nøkkelfaktor for all politikk, og politiske prioriteringer preges av samtidig jakt på økonomisk konkurransekraft og strategisk autonomi.

Teknologi er en nøkkel til fremtidig konkurransekraft, og krever håndtering av tilhørende risiko for sikkerhet, personvern, klima og miljø, demokrati, tillit og samhörighet. Særlig har kunstig intelligens potensial for å skape store omveltninger – både positive og negative. Det er bekymring knyttet til at algoritmebaserte, personlige kilder begrenser det felles rommet for

demokratisk debatt, mens noen få teknologimilliardærer får økende innflytelse på politikken og folks hverdag. Kunstig intelligens øker mulighetene forsknings- og innovasjonssystemets aktører har innen dataanalyse, simulering og hypoteseutvikling og har bidratt til å samle tidligere uavhengige teknologiske domener på måter som fremmer raskere og dypere konvergens. Utviklingen driver i sin tur frem innovasjon, nye anvendelser og nye styringsutfordringer.

Samtidig som oppmerksomheten omkring den sikkerhetspolitiske og teknologiske utviklingen har økt, har problemstillinger knyttet til miljø og klima fått redusert fokus internasjonalt. Konsekvensene av klimaendringer og forringelse av natur har forverret seg, og har nå nådd nivåer som er vanskeligere å håndtere. Demografiske endringer vil også ha svært betydelige fremtidige ringvirkninger for befolkningens velferd og samfunnets motstandskraft, men vies ofte mindre oppmerksomhet enn utfordringene tilsier.

Utfordringene stiller nye krav til forskningen og Forskningsrådet

Utfordringsbildet krever en kraftfull norsk satsing på forskning og innovasjon. På den ene siden er det behov for å mobilisere offensivt for å møte kjente utfordringer og utnytte muligheter knyttet til eksisterende styrker. På den andre siden trengs en målrettet satsing på den grunnleggende og banebrytende forskningen som kan legge grunnlaget for å svare ut fremtidige utfordringer vi enda ikke kjenner, og bygge nye konkurransefortrinn. Ved å finansiere de beste forsknings- og innovasjonsprosjektene, koble aktører i nye partnerskap og aktivt rådgi myndighetene, kan Forskningsrådet bidra til å styrke vitenskapelig kvalitet,

øke verdi- og nyskaping i næringslivet og offentlig sektor, og møte store samfunnsutfordringer.

Norge må styrke sin kapasitet for forskningsgjennombrudd og langsiktig kunnskapsutvikling for å hevde seg i den internasjonale konkurransen om tilgang på kunnskapsfronten, talenter og teknologi. Forskningsrådets ordninger for kvalitetsdrevet banebrytende forskning er et viktig bidrag, som skaper nye innsikter med stor betydning for samfunnsutviklingen, verdiskaping og innovasjon.

Forskningsrådet bidrar også til innovasjon mer direkte, gjennom sin sentrale posisjon i det næringsrettede virkemiddelapparatet. Fremtidens norske næringsstruktur må bygge på verdiskaping i kunnskapsbaserte næringer. Det krever sterkere koblinger mellom næringslivet og forskningsinstitusjonene, godt samarbeid i virkemiddelapparatet og bedre sammenheng mellom forsknings- og innovasjonspolitikken og andre politikkområder.

Den nye geopolitiske virkeligheten vi står overfor tilsier økt nasjonal oppmerksomhet rettet mot å skape bedre koblinger mellom sivil- og militær forsknings- og innovasjonsinnsats, og mot å beskytte sensitiv forskning. Samtidig kreves en balansert tilnærming til forskningssikkerhet som ikke påvirker internasjonalt samarbeid unødige negativt. Forskningen skal være så åpen som mulig og så lukket som nødvendig.

De sikkerhetspolitiske utfordringene gir behov for en kritisk vurdering av hvordan internasjonalt forskningssamarbeid innrettes. Velfungerende internasjonale samarbeidskonstellasjoner er essensielle. Nordisk samarbeid, EUs neste rammeprogram og konkurranseevnefondet vil bli viktig i Forskningsrådets arbeid med internasjonalt samarbeid fremover.

Akademisk frihet er under press i mange land. Internasjonalt forskningssamarbeid må bygge på likeverd og forskningens autonomi. Disse grunnleggende prinsippene må holdes i hevd og aktivt forsvares. I en tid hvor det internasjonalt i økende grad uttrykkes skepsis mot vitenskapelig basert kunnskap blir det viktig at Forskningsrådet bidrar til å opprettholde og styrke tilliten til forskning.

Målområder

Høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning

Forskningsrådet arbeider systematisk for å styrke kvaliteten og den internasjonale gjennomslagskraften i norsk forskning gjennom våre nasjonale konkurransearenaer. Vi fremmer nyskapende forskningsidéer, utvikling av verdensledende fagmiljøer og tilpassede karriereløp for et mangfold av lovende forskere. Vi arbeider aktivt for å forsvare og fremme akademisk frihet – en forutsetning for vitenskapelig kvalitet, velfungerende demokratier og befolkningens tillit til forskning. En sentral del av vårt ansvar er å sikre at ny kunnskap deles bredt, og at forskningens funn og resultater tas aktivt i bruk i samfunn og næringsliv.

Prioriteringer:

- Styrke banebrytende forskning og utvikle nye grep for å stimulere til forskning med stort potensiale og høy risiko, flere verdensledende forskningsmiljø og internasjonalt samarbeid.
- Stimulere til at grunnleggende forskning med høy kvalitet i økt grad kobles til samfunnsutfordringer og innovasjon for å bidra til økt internasjonal konkurranseevne.
- Gå foran i arbeidet med å gjøre forskning så åpen som mulig gjennom tiltak for å sikre åpen tilgang til publikasjoner, deling av forskningsdata og reform av forskningsvurdering.
- Sikre tilliten til forskning gjennom utvikling av et bedre kunnskapsgrunnlag om hva som hemmer og fremmer tillit, samt utvikling av nye, brede allianser av aktører som kan formidle verdien av forskning på nye måter.

Miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft

Forskningsrådet fremmer fag- og sektorovergripende forsknings- og innovasjonsprosesser som bidrar til å løse viktige samfunnsutfordringer og sikrer at ny kunnskap tas raskere i bruk. Vi arbeider målrettet for å stimulere til kunnskapsutvikling i tråd med regjeringens forskningspolitiske prioriteringer, slik at samfunnet får tilgang til nødvendig kunnskap. Vi styrker internasjonalt forskningssamarbeid for å møte felles utfordringer knyttet til bærekraft, og vi bidrar til god forskningskultur preget av ansvarlighet, akademisk frihet, likestilling og mangfold.

Prioriteringer:

- Bidra til at forsknings- og innovasjonsinnsatsen kobles tettere til andre politikkområder gjennom nye arbeidsmåter.
- Bidra til en målrettet satsing på internasjonalt samarbeid om miljømessig bærekraft i lys av endrede betingelser for internasjonalt forskningssamarbeid.
- Legge til rette for ansvarlig teknologiutvikling og -bruk i samfunnet generelt og i forskningssektoren spesielt, gitt teknologienes samfunnsomveltende potensial.
- Sikre god ivaretagelse av forskning om Arktis og nordområdene gitt disse områdenes økte betydning for energi, klima og geopolitisk stabilitet.
- Bidra til en kraftfull satsing på sosial bærekraft og demokratisk motstandskraft i møte med økende demografiske ubalanser og trusler mot demokratiet.

Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne

Forskningsrådet bidrar til å bygge kvalitet, kapasitet, omstillingsevne og langsiktig konkurransekraft i privat og offentlig sektor. Vi retter forskning og innovasjon inn mot verdiskaping, bærekraftig omstilling og effektive tjenester i hele landet, gjennom fleksible og behovsrettede ordninger for næringsliv, offentlig sektor og forskningsinstitusjonene. Vi støtter forskning og forskningsbasert innovasjon innen kunstig intelligens og digitale teknologier, og styrker kunnskapen om deres anvendelse og samfunnsmessige konsekvenser.

Prioriteringer:

- Intensivere innsatsen og utvikle nye grep for å mobilisere bedrifter til forskning, og stimulere til kommersialisering, entreprenørskap og økte private investeringer i forskning og innovasjon.
- Bygge kapasitet og kvalitet gjennom samarbeid mellom de beste miljøene nasjonalt og internasjonalt på viktige teknologiområder for internasjonal konkurransekraft og nasjonal samfunnsutvikling.
- Styrke innovasjonsevnen i offentlig sektor gjennom målrettede partnerskap og brukernær forskning, som muliggjør bred innføring av ny teknologi og nye arbeidsformer.

Velfungerende forskningssystem

Forskningsrådet arbeider for å utvikle et velfungerende forsknings – og innovasjonssystem av høy kvalitet som evner å møte samfunnets omstillingsbehov. Vi legger til rette for at norske forskningsmiljøer har tilgang til topp moderne forskningsinfrastruktur og sikker datalagring. Vi arbeider for internasjonalisering av forskning ved å bidra til et godt samspill mellom det nasjonale og internasjonale forskningssystemet, slik at norske miljøer kan delta, hevde seg på og påvirke globale kunnskapsarenaer.

Prioriteringer:

- Arbeide for bedre kobling mellom sivil og militær forskningsinnsats og utvikling av arbeidsformer som sikrer at forskningen kan være så åpen som mulig og så lukket som nødvendig.
- Styrke innsatsen for å sikre at norske miljøer oppnår godt gjennomslag på EUs konkurransearenaer og videreutvikle vår evne til å skape god strategisk sammenheng mellom europeiske og nasjonale satsinger.
- Utvikle samarbeidet med prioriterte land og regioner på prioriterte tematiske områder.
- Arbeide for bedre sammenheng mellom investeringer i forskningsinfrastruktur og investeringer i banebrytende forskning og innovasjon, og sørge for at infrastrukturene er tilgjengelige for relevante forsknings- og innovasjonsmiljøer.

God rådgivning

Forskningsrådet gir myndighetene råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken og setter retning for den forsknings- og innovasjonspolitiske diskusjonen i samspill med relevante aktører. Vi bidrar med merverdi til departementenes sektorpolitiske og tverrsektorielle satsinger gjennom analyser, innsiktsarbeid og strategisk rådgivning som kobler forskning, politikk og samfunnsbehov. Vi gir råd om internasjonal forskningspolitikk i et globalt fellesskap av forsknings- og innovasjonsaktører og gjennom internasjonale verv.

Prioriteringer:

- Videreutvikle vår evne til å gi helhetlige råd om forsknings- og innovasjonssystemets utvikling som går utover Forskningsrådets virkemidler.
- Styrke og synliggjøre kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen.
- Videreutvikle vår møteplass- og rådgivningsfunksjon slik at vi mobiliserer og inkluderer en større bredde av aktører med mål om økt engasjement og forståelse for forskningens verdi.

Virksomhetsutvikling

Forskningsrådet utvikler organisasjonen gjennom en systematisk tilnærming til virkemiddelutvikling som sikrer treffsikre og framtidrettede ordninger. Vi forenkler og digitaliserer våre tjenester og arbeidsprosesser for å øke kvalitet og fleksibilitet, med mål om å gi bedre brukeropplevelser, frigjøre tid og forbedre kunnskapsgrunnlaget om egen virksomhet. Vi utvikler kompetansen i hele organisasjonen for å forbedre rådgivning, produkter og arbeidsprosesser gjennom eksperimentering, læring og tydelige prioriteringer. Vi legger til rette for trivsel og engasjement gjennom gode arbeidsprosesser, mestrings- og utviklingsmuligheter samt inkluderende sosiale og faglige arenaer, slik at Forskningsrådet er en attraktiv og lærende organisasjon i kontinuerlig utvikling.

Prioriteringer:

- Sikre stabil og trygg drift gjennom styrket sikkerhet og beredskap.
- Utvikle kompetansen i organisasjonen til å forbedre virkemidler gjennom et kunnskapsbasert, eksperimentelt design, med mål om bedre og mer effektive støtteformer.
- Utforske hvordan kunstig intelligens påvirker og kan utnyttes i våre kjerneprosesser, og bruke KI-verktøy aktivt for å fatte bedre beslutninger og øke effektiviteten internt og blant våre brukere.

Sak PS-VELFERD 23/26

Horisont Europa

Sak PS-VELFERD 23/26

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyre for Velferd og utdanning	Tarjei Nødtvedt Malme	Anette Askedal og Siv Haugan	
Fra			
Administrerende direktør Eva Falleth			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar saken til orientering.

Kort bakgrunn

Internasjonalt samarbeid er avgjørende for kvaliteten i norsk forskning. En viktig arena for dette samarbeidet er Horisont Europa, EUs rammeprogram for forskning og innovasjon. I 2025 ble om lag 17 prosent (194,5 mill. kroner) av den samlede porteføljen for velferd og utdanning (1,1 mrd. kroner) finansiert gjennom Horisont Europa.

Porteføljens ansvarsområder korresponderer særlig med klynge 2 «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn» i Horisont Europa. Norske miljøer hevder seg godt innenfor denne klyngen. I perioden 2021–2025 hadde Norge en gjennomsnittlig suksessrate på 19 prosent i klynge 2, sammenlignet med 14,5 prosent for klyngen samlet. Den norske returraten i klynge 2 var 2,8 prosent, i tråd med regjeringens strategi for norsk deltakelse i Horisont Europa.

Fra 2026 deltar porteføljen med nasjonale midler i det nye europeiske partnerskapet *Resilient Cultural Heritage (RCH)*, og fra 2027 i partnerskapet *Social Transformations and Resilience (STR)*. Dette vil gi norske aktører flere muligheter innenfor porteføljens ansvarsområder. Porteføljeplanen legger vekt på samspill mellom nasjonal og europeisk finansiering, og deltakelsen i RCH og STR kan bidra til å styrke dette samspillet.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Saken fremmes for å orientere porteføljestyret om utviklingen i Horisont Europa med relevans for porteføljens ansvarsområder. Orienteringen vil være relevant for diskusjoner om strategiske prioriteringer i investeringsplanen.

Hovedpunkter

Orienteringssaken vil belyse:

- norske resultater i Horisont Europas klynge 2
- status for relevante europeiske partnerskap i klynge 2:
Resilient Cultural Heritage
Social Transformation and Resilience
- samspill mellom nasjonal og europeisk finansiering

Forberedelse / prosess

Saken er forberedt av administrasjonen som orientering i møtet.

Videre saksgang

Administrasjonen tar med porteføljestyrets innspill i det videre arbeidet.

Sak PS VELFERD 23/26

Planlagte fagevalueringer i humaniora og samfunnsvitenskap

Sak PS VELFERD 23/26

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyre for Velferd og utdanning	Petter Helgesen	Gunhild Rønningen og Jon Holm	

Fra
Administrerende direktør
Benedicte Løseth

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Kort bakgrunn Det er planlagt å igangsette fagevalueringer i humaniora og samfunnsvitenskap i perioden 2026–2029. Formålet er å vurdere kvaliteten på norsk forskning, rammebetingelsene for humanistisk og samfunnsvitenskapelige forskning i Norge, og forskningens relevans for sentrale samfunnsområder. Evalueringene skal resultere i anbefalinger til institusjonene, Forskningsrådet og departementene. Evalueringene vil omfatte universiteter og høyskoler, forskningsinstitutter, helseforetak og andre forskningsinstitusjoner med forskning av et visst omfang innen disse fagområdene. Institusjonene er invitert. Forskningsrådet har benyttet resultatene fra tidligere evalueringer til å utvikle nye virkemidler som f.eks. Sentre for fremragende forskning (SFF) og Unge forskertalenter. Forskningsrådet ønsker også å legge til rette for at evalueringene skal være til nytte for utvikling av institusjonenes egne FoU-strategier.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Porteføljestyret får en orientering om arbeidet.

Hovedpunkter Forskningsrådet har ansvar for evaluering av norsk forskning, jf. vedtektene for Norges forskningsråd (§2j). Etter evalueringene innen livsvitenskap og MNT-fag planlegges det nå nye evalueringer innen humaniora og samfunnsvitenskap i perioden 2026–2029.

Formålet med evalueringene er å vurdere kvaliteten på norsk forskning i et internasjonalt perspektiv og gi grunnlag for læring, utvikling og forskningspolitiske råd. Evalueringene skal gi anbefalinger til institusjoner og forskergrupper om tiltak som kan styrke kvalitet, relevans, effektivitet, samarbeid og arbeidsdeling.

Evalueringene bygger på modellen som ble pilotert i JUREVAL 2021 og videreutviklet i de siste evalueringene innen matematikk, naturvitenskap, teknologi og livsvitenskap. Administrative enheter vil være den sentrale evalueringsenheten, supplert med data om forskningsaktivitet ved behov. Evalueringene skal gjennomføres i tråd med nasjonalt rammeverk og ta hensyn til institusjonenes kontekst, sektorformål og strategiske mål.

Tidsplan

Porteføljestyret for banebrytende forskning skal våren 2026 behandle forslag til faginndeling, evalueringsenheter og overordnede kriterier. Endelig vedtak om evalueringsprotokoll forventes etter sommeren 2026.

Evalueringene planlegges gjennomført i to hovedløp:

- Evaluering av humanistiske fag med planlagt oppstart mot slutten av 2026, og ferdigstilling innen utgangen av 2028.
- Evaluering av samfunnsvitenskapelige fag (inkludert utdanningsvitenskap) med planlagt oppstart i 2027, og ferdigstilling innen utgangen av 2029.

Forskningsrådet vil drøfte avgrensning og fordeling av fagmiljøer på evalueringspaneler med berørte institusjoner. Fordelingen mellom hovedløpene kan bli justert før oppstart. Rettsvitenskap ble evaluert separat i 2021 og inngår ikke i denne runden.

Forskningsrådet ønsker at fakulteter skal få evaluert så mye som mulig av virksomheten sin i ett samlet evalueringsløp.

Når det gjelder enheter for pedagogikk og fagdidaktikk er den faglige plasseringen og innretningen ulik ved de ulike institusjonene. Vi har derfor ikke foreslått innplassering i løp, men vil be fagmiljøene ved den enkelte institusjon selv avgjøre hvilket evalueringsløp de mener de hører mest hjemme i. I grensdragningen mellom humaniora og samfunnsvitenskap vil vi legge til rette for at humanioradominerte fakulteter med institutter som driver pedagogisk forskning knyttet til lærerutdanning, kan evalueres i humanioraløpet. Vi vil se de to evalueringene i sammenheng når det gjelder disse fagfeltene.

Når det gjelder medier og kommunikasjon vil vi videreføre inndelingen i evalueringsløp fra forrige evalueringsrunde der mediefaget ble plassert i humanioraløpet. Vi vil likevel legge til rette for at medieforskningsmiljøer ved samfunnsvitenskapelig dominerte fakulteter/institutter kan delta i løpet for samfunnsvitenskap. Vi vil se de to evalueringene i sammenheng også når det gjelder dette fagfeltet.

Videre prosess

Forskningsinstitusjonene vil bli involvert i planlegging og gjennomføring av evalueringene. Evalueringsprotokollen vil først bli drøftet i representative organer og deretter med institusjonene som deltar i det enkelte evalueringsløpet.

Når evalueringsprotokollen er vedtatt, vil gjennomføringen foregå i tre faser:

- 1) Tilpasning av evalueringsmandat for den enkelte institusjon.
Mandatet skal tilpasses institusjonens strategiske mål og vedtas på relevant nivå i organisasjonen. Institusjonen avklarer samtidig hvilke enheter som skal delta, og hvem som skal representere institusjonen overfor Forskningsrådet.
- 2) Innsamling og analyse av data. Datagrunnlaget vil bestå av registerdata, egenevalueringer fra fagmiljøene og eksempler på forskningspublikasjoner og samfunnseffekter.
- 3) Vurdering av data og utarbeidelse av evalueringsrapporter.
Evalueringskomiteer og ekspertpaneler oppnevnes av Forskningsrådet med innspill fra fagmiljøene. Det utarbeides institusjonsspesifikke rapporter og en nasjonal vurdering for hvert fagområde.

Etter gjennomførte evalueringer vil Forskningsrådet vurdere egnete tiltak for å følge opp anbefalingene fra ekspertkomiteene. Vi vil i tillegg gå i dialog med aktuelle departementer om strategisk oppfølging av evalueringene.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken

Videre saksgang

Forskningsrådet vil opprette egne nettsider for evalueringene når evalueringløpene er fastsatt. Videre informasjon vil bli publisert fortløpende, og berørte enheter vil bli kontaktet direkte.

Sak PS-VELFERD 25/26

Muligheter for samarbeid med porteføljestyret for helse

Sak PS-VELFERD 24/26

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for velferd og utdanning	Tarjei Nødtvedt Malme	Kari Tonhild Aune	1. <u>Porteføljeplan for helse</u>

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar orientering om porteføljen for helse til etterretning, og har diskutert muligheter for samarbeid.

Kort bakgrunn Flere av problemstillingene som porteføljestyret for velferd og utdanning arbeider med, har berøringspunkter med andre porteføljer i Forskningsrådet. Dette gir grunnlag for å utforske samarbeidsflater og vurdere hvordan porteføljene kan utfylle hverandre i videre prioriteringer og utlysninger.

Erfaringene fra porteføljestyrets leders møte høsten 2025 med porteføljestyret for demokrati og global utvikling (deres møte 3/25), viste at slik dialog kan gi flere innspill til mulige samarbeidsflater.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Vi ønsker å invitere innledere fra andre relevante fagområder og porteføljer til porteføljestyrets møter.

Porteføljestyret inviteres til å gi innspill om og diskutere mulige samarbeidsflater. Dette er særlig aktuelt i arbeidet med investeringsplanen for 2027–2029.

Hovedpunkter Porteføljen for helse omfatter hele bredden fra helsefremmende tiltak og forebygging, til diagnostikk, behandling, rehabilitering, organisering og effektivisering av helse- og omsorgstjenestene. Målet er god folkehelse, trygge og gode helsetjenester og en konkurransedyktig helsenæring.

Relevante samarbeidsflater mellom porteføljene inkluderer blant annet problemstillinger i skjæringspunktet mellom helse og temaer som inkludering, barn og unge, arbeidsliv, utdanning og tjenester.

Porteføljen for helse forvalter midler fra BFD og AID og det har tidligere vært samarbeid mellom temaområder knyttet til forskning om arbeids- og velferdstjenester, tjenester for barn, unge og familier, samt tiltak for inkludering og arbeidsinkludering. Samarbeidet har blant annet styrket kunnskapsgrunnlaget om organisering og effektivitet i tjenestene, møte med brukere og brukervedvirkning.

I 2027 har porteføljestyret vedtatt å delta i en KSF-utlysning i samarbeid med porteføljen for helse.

Porteføljestyreleder Ole Andreassen er invitert for å orientere om porteføljen for helse og diskutere muligheter for samarbeid.

Forberedelse / prosess Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Administrasjonen tar porteføljestyremedlemmenes innspill med i videre utvikling av investeringsplanen for 2027-2029.